

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 20. toukokuuta 2022
(OR. fr)

9175/22

ESPACE 55

ILMOITUS

Lähetäjä:	Puheenjohtajavaltio
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	<i>9. ja 10. kesäkuuta 2022 pidettävän kilpailukykyneuvoston (sisämarkkinat, teollisuus, tutkimus ja avaruus) valmistelu</i> Unionin avaruushjelman resilienssi ja kilpailukyky Periaatekeskustelu

Valtuuskunnille toimitetaan liitteenä tausta-asiakirja kilpailukykyneuvostossa (avaruus)

10. kesäkuuta 2022 käytävää yleistä periaatekeskustelua varten.

**KILPAILUKYKYNEUVOSTO – SISÄMARKKINAT, TEOLLISUUS, TUTKIMUS JA
AVARUUS – 10. kesäkuuta 2022
AVARUUS**

Periaatekeskustelu

Unionin avaruushjelman resilienssi ja kilpailukyky

Taustaa

1. Neuvostoa pyydetään hyväksymään ehdotus päätelmiksi aiheesta "Copernicus vuoteen 2035 mennessä" kolmen pilarin pohjalta – vihreän kehityksen ohjelma, digitaalinen siirtymä ja turvallisuus – joilla edistetään Euroopan selviytymiskykyä. Kyseisissä päätelmissä esitetään Copernicus-ohjelman tulevaisuutta koskevia suosituksia ja suuntaviivoja ja korostetaan erityisesti ohjelman panosta ilmastohaasteiden kannalta, avaruustalouden uusien toimijoiden huomioon ottamista avaruusarkkitehtuurin täydentämiseksi ja sen resilienssin parantamiseksi sekä ohjelman panosta unionin turvallisuushaasteiden kannalta.
2. Neuvostoa pyydetään lisäksi hyväksymään ehdotus päätelmiksi avaruusliikenteen hallintaa koskevasta EU:n toimintamallista, joka rakentuu kolmelle pilarille: unionin avaruusesineiden valvonta- ja seurantakapasiteetin vahvistaminen; sääntelyn ja standardoinnin koordinointi sekä unionin äänen vahvistaminen kansainvälisellä näyttämöllä tämän yhteisen toimintamallin edistämiseksi.

3. Komissio antoi helmikuussa 2021 siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden välisiä synergioita koskevaa toimintasuunnitelmaa käsittelevän tiedonannon, jossa viitataan komission kahteen uuteen lippulaivahankkeeseen avaruusliikenteen hallinnan ja turvallisten yhteyksien alalla. Maaliskuussa 2022 pidettyyn Versailles'n huippukokoukseen kokoontuneet valtionjohtajat painottivat jälleen tarvetta lisätä investointeja strategiaan tukivalmiuksiin, kuten kyberturvallisuuteen ja avaruusyhteyksiin. Lisäksi komissio ja Euroopan ulkosuhdehallinto valmistelevat parhaillaan turvallisuutta ja puolustusta koskevaa avaruusstrategiaa.

Resilienssin ja kilpailukyvyn uudet haasteet

4. Euroopan unioni on kehittänyt avaruusalan maailmanlaajuisia viiteohjelmia, jotka tarjoavat riippumattomia eurooppalaisia palveluja maanhavainnoinnin ja satelliittinavigoinnin aloilla. Euroopan komissio sisällytti ne vuonna 2021 avaruusohjelmaan ja lisäsi ohjelmaan kaksi uutta komponenttia: avaruusvalvonnan ja valtiollisen viestinnän. Komissio ehdotti helmikuussa 2022 uutta turvallisten lyhyen vasteajan satelliittiyhteyksien ohjelmaa, joka voisi täydentää eurooppalaista avaruusinfrastruktuuria. Tarjoamiensa palvelujen ansiosta nämä ohjelmat edistävät merkittävästi Euroopan unionin resilienssiä, sillä niiden avulla voidaan esimerkiksi hankkia riippumattomampia paikannustietoja tai valvontakeinoja, torjua ilmastonmuutosta tai varmistaa taattu ja suojattu maailmanlaajuinen pääsy satelliittiviestintään, mikä on olennaista kriisinhallintatilanteissa. Ne perustuvat kilpailukykyiseen ja maailman huipputasoa edustavaan eurooppalaiseen teollisuuteen.

5. Euroopan talouden ja turvallisuuden kannalta strategisena alana avaruusala on kuitenkin yhä kiistanalaisempi ja ruuhkautuneempi. Nähtävissä on kaksi toisinaan täydentävää suuntausta: avaruusvaltojen rahoittama kiristynvä kilpajuoksu avaruudesta ja yksityisten toimijoiden aktiivisempi osallistuminen omine toimintasuunnitelmineen, jotka täydentävät näiden valtojen tavoitteita. Tässä tilanteessa unionin on määriteltävä oma asemansa ja sovitettava nopeasti yhteen resilienssin ja kilpailukyvyn haasteet, joita on näin ollen tarkasteltava yhdessä.
6. EU:n avaruusohjelman resilienssi edellyttää ensinnäkin riippumatonta, turvallista ja kohtuuhintaista pääsyä avaruuteen ja avaruusteknologioiden hallintaa. Eurooppalaista avaruuspolitiikkaa ei voi olla olemassa ilman eurooppalaisten riippumatonta pääsyä avaruuteen. Meidän on vahvistettava samaan aikaan alan kilpailukykyä, joustavuutta ja reagointikykyä. Yleisemmällä tasolla EU:n riippuvuus kolmansista maista laukaisuratkaisujen, keskeisten teknologioiden tai kriittisten toimitusten (jalostetut ja kehittyneet raaka-aineet, komponentit) osalta voi heikentää unionin pyrkimyksiä edistää turvallisuuttaan ja riippumattomuuttaan ja sitä kautta kattavuudeltaan maailmanlaajuisten unionin satelliittinavigoinnin, maanhavainnoinnin ja satelliittiviestinnän järjestelmien riippumattomuutta. Teknologiseen riippumattomuuteen tähtääviä toimiamme olisi tehostettava erityisesti Horisontti Eurooppa -puiteohjelman avulla ja vauhdittamalla työtä kriittisten raaka-aineiden saannin, arvoketjujen ja avaruusohjelman kannalta keskeisten toimitusketjujen turvaamiseksi erityisesti strategisilla aloilla, joihin voi kohdistua ulkoisia paineita. Resilienssi merkitsee lyhyellä aikavälillä sitoutumista ja kustannuksia, jotka on katettava, tai vaarana on, että EU joutuu maksamaan riippuvuudestaan muista valloista.

7. Neuvostoa pyydetään tutkimaan keinoja parantaa EU:n avaruusinfrastruktuurien valvontaa ja suojaamista ja varmistaa niiden häiriönsietokyky. Avaruusinfrastruktuurit ovat yhä alttiimpia sekä onnettomuusriskeille, kuten törmäyksille muiden satelliittien tai romun kanssa, että radiotaajuushäiriöille ja tahallisuille uhille, kuten kiertoradalla tapahtuville hyökkäyksille tai häirinnälle. Avaruusinfrastruktuurien suojelun parantamiseksi voisimme kehittää erityisiä teknologioita tai hyötykuormia, noudattaa turvallisuuteen, kestävyys ja ennaltaehkäisyyn tähtäävää lähestymistapaa uusien avaruusjärjestelmien suunnittelusta alkaen ja koko avaruusohjelman nykyisten komponenttien/järjestelmien kehityksen ja elinkaaren ajan tai integroida uusia teknologioita. Nämä lisätehtävät auttavat vahvistamaan eurooppalaisen tarjonnan kilpailukykyä parhaalla mahdollisella tasolla.
8. Uusien toimijoiden – "uuden avaruustoiminnan" – ilmaantuminen Eurooppaan tarjoaa merkittävän mahdollisuuden teollisuutemme kilpailukyvyille ja ohjelmiamme tulevalle resilienssille. Etenkin komission Cassini-aloitteen puitteissa tekemän työn pohjalta meidän on tutkittava, miten voimme maksimoida uusien innovatiivisten teknologioiden, palvelujen tai tuotteiden sekä näiden uusien toimijoiden teollisten prosessien potentiaalin ja ottaa ne määrätietoisesti mukaan uusien infrastruktuurien kehittämiseen ja olemassa olevien infrastruktuurien modernisointiin tai uusien palvelujen kehittämiseen ja tarjoamiseen.

9. Avaruushjelman myötä EU saa käyttöön erittäin suorituskykyiset, ainutlaatuiset ja maailmanluokan avaruusresurssit. Meidän olisi selvitettävä, miten niiden panosta turvallisuuteen ja puolustukseen voitaisiin vahvistaa, ja arvioitava, millaisia tarpeita ja edellytyksiä liittyy sellaisten erityisten palvelujen kehittämiseen, joiden hallintomallit ovat asianmukaisia ja ottavat huomioon jäsenvaltioiden turvallisuusedut. Lisäksi neuvostolla ja korkealla edustajalla on yhteistä toimintaa koskevan neuvoston päätöksen (päättös (YUTP) 2021/698) nojalla toimivalta reagoida EU:n kriittisiin avaruuspalveluihin kohdistuviin uhkiin tai hyökkäyksiin. Kyseisen päätöksen täytäntöönpanosta Ukrainan sodan yhteydessä saatu palaute voi johtaa päätöksen muuttamiseen, jotta voidaan parantaa unionin reagointia kasvaviin uhkiin ja varmistaa tiivis koordinointi jäsenvaltioiden kanssa. Meidän on tässä yhteydessä pohdittava näitä kysymyksiä, jotta voimme osallistua tehokkaasti turvallisuuden ja puolustuksen avaruusstrategiaan liittyvään työhön.

Kysymys

Mitä toimenpiteitä EU:n ja sen jäsenvaltioiden olisi toteuttava EU:n avaruushjelman resilienssin vahvistamiseksi ja sen sovittamiseksi yhteen kilpailukykyä koskevien haasteiden kanssa?